ante demonstratum est, ei ademerat. Revera penè eadem quæ Patriarchæ intra fines Exarchatus gerebant: ut clare probavit antiquitatis peritissimus Sirmondus in Basilio Cæsariensi Episcopo, qui cum diœcesis Ponticæ, cujus Metropolis erat Cæsarea, Exarchus esset, in omnibus Ponti Provinciis eximia authoritatis suæ exempla dedit. Sic in Galatia mortuo Ancyrano Metropolita, se de eligendo in ipsius locum successore anxium testatur scribens [a]: *Cuinam Ecclesiarum curam imponemus?* Sic in [b] Armenia minori ejus authoritate Colonensis Episcopus in Ecclesiam Nicopolitanam Armeniæ minoris Metropolim translatus est. Sic [c] Satalorum civitati ejusdem Armeniæ Episcopum dedit. Sic [d] ad totius Diœcesis Ponticæ Episcopos, ut Cæsaream ad solemnem quotannis martyrum memoriam, & ad Synodum consuetam celebrandam venirent, per Epistolam invitavit. Plus dicam, liberum nempe fuisse Episcopis & Clericis, quem vellent ex Exarcho aut Patriarcha appellare super sententiis Metropolitanorum examinandis, ut dicitur in decreto Chalcedonensi modò citato. At ne illum ex charitate magis quàm ex officio hæc credas obiisse munia, audi eumdem [e] in Epistolis de Iconiensis Episcopi in Pisidia ordinatione, ad quam invitatus fuerat, loquentem, eamque [1] peregrinam seu translimitaneam ex hoc vocantem, quod extra Pontum seu propriam suam diœcesim esset: necnon hunc adverte dubium, an ipsi adesse debeat. Ad quid enim talem ordinationem translimitaneam vocaret, eique adesse quasi recusaret, nisi quod ad eam, sicut ad alias suæ diœcesis, quas ex proprio jure & Exarchicæ authoritatis munere faciebat, ex officio non teneretur.

Non tamen Exarchos à Constantinopolitani Patriarchæ authoritate immunes fuisse dixerim. Imo contrarium patet ex Socrate [f], qui mortuo Ephesiorum Episcopo huic sedi Joannem Chrysostomum alium substituisse scribit his verbis: *Interea temporis, quoniam Episcopus Ephesi fortè è vita migraverat, Joannes Ephesum proficisci ad Episcopum ibi designandum necessariò coactus fuit. Qui cum eò adventaret, & alii alium ad illum dignitatis gradum evehere laborarent, acriterque & acerbè inter ipsos contenderent, dum singuli ei cui favebant suffragari nitebantur, utramque partem gravi contentionis ardore accensam, ejusque hortatione minimè velle obsequi animadvertens, operam dedit, uti contentionem sine utriusque partis offensione sedaret. Itaque Heraclidem quemdam sui ipsius Diaconum, genere Cyprium, ad Episcopatus illius dignitatem extulit.* Nec minus id quoad Episcopos totius diœcesis ex hoc confirmatur, quod apud Sozomenum [g] plures Episcopos Asiæ & Phrygiæ ab Antonino Ephesino Episcopo ordinatos ipsemet Chrysostomus abdicavit. Idem de Cæsariensi Exarcho facile probaverim, cum ab eodem Patriarcha ordinaretur, ut apud Socratem [h] legere est, qui de Thalassii Cæsariensis ordinatione hæc ait: *Firmo Episcopo Cæsareæ Cappadociæ mortuo, Cæsarienses Constantinopolim adventant Episcopum quæsituri. Ac cum Proclus lustraret animo, quem ad eum Episcopatum designaret, forte fortuna die sabbatorum, dum aliquem dispicere conabatur, omnes Senatores, qui illum inspectarent, ad Ecclesiam accedunt, in quorum numero fuit Thalassius, qui gentium & civitatum Illyrici Præfecturam gessit, cui partium versus Orientem administrandarum curam, uti fama est, Imperatoris jussu susceptuto Proclus manus imponit, & pro Præfecto, Episcopum Cæsareæ declarat.* Non pauca alia istius Patriarchæ per Pontum & Thraciam argumenta nullo negotio, si necesse esset, proferrem. Sed ad Metropoleon trium istarum Diœceseon notitiam transeamus.

Thra-

a Bas. Epist. 67. πρὸς τίνα λοιπὸν τὰς Φροντίδας τῶν ἐκκλησιῶν ὑπερθώμεθα.

b Idem Epist. 292. Οὔτε ἐκκλησίᾳ Χριςοῦ ποιμένος καὶ διδασκάλȣ ἀναχώρησις Φορητή, &c.

c Idem Epist. 87. Ἐδεξαμεν δὲ καὶ ψηφίσματα παρὰ τῆς ἐκκλησίας Σατάλων, παράκλησιν ἔχοντα δοθῆναι ἀυτοῖς παρ' ἡμῶν ἐπίσκοπον.

d Idem Epist. 236. Τοῦτο γοῦν ἐὰν ᾖ δυνατὸν, παρακαλȣμεν ἐπὶ τῆς συνόδȣ γενέσθαι, ἣν δὶ ἔτους ἄγομεν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τȣ̃ μακαριωτάτȣ μάρτυρος ΕΥψυχίȣ προσεγγιζούσῃ.

e Idem Epist. 291. Ἐπεὶ οὖν ἐπισημότατοι μαρτύρων ΕΥψύχιος καὶ Δάμας, &c. ἡ ἐκκλησία, διὰ τῆς ἡμετέρας Φωνῆς παρακαλοῦσα, τὴν ἀρχαίαν ἀπολαβεῖν τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν συνήθειαν.

XII. EXARCHI CONSTANTINOPOLITANO PATRIARCHÆ SUBDITI.

f Socrat. Hist. Eccl. l. 6. c. 10. Ἀυτὸς τοίνυν Ἡρακλείδην τινὰ διάκονον ἑαυτȣ̃ γένει Κύπριον, εἰς τὴν ἐπισκοπὴν προεβάλλετο.

g Sozom. l. 8. c. 6. Καθελών τε δέκα καὶ τρεῖς ἐπισκόπους, τοὺς μὲν, ἐν Λυκίᾳ καὶ Φρυγίᾳ, τοὺς δὲ, ἐν ἀυτῇ τῇ Ασίᾳ (ἑτέρους) ἀντ' ἀυτῶν κατέστησε.

h Socrat. Hist. Eccl. l. 7. c. 4. Θαλάσσιος ἀνὴρ, τὴν ὕπαρχον χειρίσας ἀρχὴν τῶν ἐν Ἰλλυρικοῖς ἐθνῶν τε καὶ πόλεων μέλλοντι δὲ ἀυτῷ, ὡς φήμη ἐκράτει, τὴν τῶν ἑώων μερῶν ἐγχειρίζεσθαι παρὰ τȣ̃ βασιλέως Φροντίδα, ἐπιβαλὼν χεῖρα ὁ Πρόκλος, ἀντὶ ὑπάρχȣ ἐπίσκοπον τῆς Καισαρείας ἀνέδειξεν.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Peregrinam seu translimitaneam ex hoc vocantem, quod extra Pontum &c.*] Non opus est hanc limitationem ad universam Ponti Diœcesin extendi magis quam ad solam Cappadociæ Provinciam. Ita perspicuè intelligit Gregorius Nazianzen. orat. 20. in S. Basilium, ad cujus electionem & consecrationem convenisse scribit Episcopos ἐκ τῆς ὑπεροριᾶς, & inter illos patrem suum Nazianzi Episcopum ponit; ubi eum de strictis primæ Cappadociæ limitibus loqui certum est. Billii autem versio nimis laxa est, qui Episcopos ab exteris regionibus excitatos scribit.